

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK VII. Ч. 36. ВІСНОК, 24. БЕРЕЗНЯ 1925. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, MARCH 24th, 1925. No. 36. VOL. VII.

Черв. Профінтерн і Союз Майнерів в СРСР прислали \$5.000 на поміч майнерам в Новій Скошії

ГРОШІ НАСПИЛИ НА РУКИ МЕКЛАКЛЕНА, БУВ. СЕКР. 26. ДІСТРІКТУ.

МОСКВА, 20. березня 1925.

МекЛаклен, Глейс Бей, Н. С., Канада.

Червоний Інтернаціонал Професійних Союзів і Всеросійський Союз Шахтарів (майнерів) вповні симпатизують зі страйкуючими майнерами в Новій Скошії. Щоб Вам допомогти, вислали Вам \$5.000. Ведіть далі боротьбу проти висиску й поневолення. Хай живе міжнародна солідарність працюючої класи!

ЛОЗОВСЬКИЙ, секретар Ч.І.П.С. СЕМЕОН ШВАРЦ, голова Всеросійського Союзу Шахтарів.

Уряд Нової Скошії відкинув пропозиції Юніт Майнерів.

Екзекутивна 26. дістрікту каже, що провінціоальний уряд находиться цілковито під контролею Беска.

СІДНІ, Н. С., 21. березня. — Екзекутивна 26. дістрікту "Юнайтед Майн Воркерс" в Глейс Бей оголосила, що уряд Нової Скошії відкинув її оферту, щоб дати робітникам для догляду майнів під контролею провінціоального уряду. Екзекутивна заявляє, що в той час, коли велася конференція між представниками майнерів і урядом, прем'єр Армстронг говорив в парламенті, що представлення нунди в Кейп Бретоні є переборщене. Дадаше в заві майнерської екзекутиви говориться: "Ми характеризуємо що застави прем'єра як невірну й фальшиву. Ми підкреслюємо, що інтервенція уряду є завжди в імени корпорації. На нашу думку уряд не хоче прийняти нашої пропозиції тому, що находиться під цілковитою контролею Брітїш Емпаер Стіл Корпорейшен".

Торговля між Злуч. державами й радянським союзом.

Минулого року радянський уряд закупив в Злучених державах бавовни на суму 38 мільонів доларів.

ВАШІНГТОН, 17. березня. — Помимо того, що уряд Злучених Держав не визнає ще Радянського Союзу й не заключив з ним торговельної угоди, торговельні аносини між обома державами постійно зростають. Урядова статистика Злучених Держав виказує між иншим, що в 1924 р. радянський уряд був найбільшим покупцем а-

мериканської бавовни. Він закупив її на суму \$38,000,000. Помимо того, що продукція вовни в Радянському Союзі зросла в останніх двох роках на більше як 600 процент, то проте вона покриває заведи одну третю частину запотрібування текстильної індустрії в С.Р.С.Р., яка в останніх чехах почала скоро розвиватися.

Вел. Британія підтримує німеччину в її домаганнях.

ПАРИЖ, 17. березня. — Бритійський міністер закордонних справ Чемберлейн повідомив в Женеві прем'єра Еріо, що Англія підтримує домагання Німеччини, аби Польща віддала їй шийку, що лучить її з Данцігом а відділяє від Німеччини Східно Прусію, а також цю частину Горішнього Шлеска, яку альянти віддали Польщі. Чемберлейн сказав Еріо, що через віддану Німеччині шийку Польща зискає в майбутньому, бо буде мати забезпечені західні кордонні перед наїздом зі сторони Німеччини. На думку англійської дипломатії це найбільший спосіб забезпечення мира в Європі зі

сторони Німеччини. Англійські буржуазні політики кажуць, що як Німеччина буде вдоволенна зі своїх кордонів на заході і сході, тоді покине думку про війну та про заключення союзу з Радянськими Республіками проти альянтів і їх малих союзників.

Польща заперечує вісти про мобілізацію.

БЕРЛІН, 21. березня. — Польський міністер в Берліні заперечив вчора відомість, що Польща мобілізує свою армію з ціллю зробити наступ на Данціг. Міністер заявляє, що звідомлення в берлінській пресі про цю справу є чистою вигадкою.

Експрем'єр Італії Нітті каже, що в Європі є 1,000,000 більше озброєних людей, як було в 1914 році

ЦРІХ, Швайцарія, 21. березня. — Європа має тепер один мільон більше озброєних людей, як мала в 1914 році, і якщо вона не закине милітаризму і не обєднається в мирній політиці, то війна прийде знову і знищить її. Так заявляє Франціско Нітті, експрем'єр Італії підчас війни. "Перед війною Європа говорила про милітаризм великих держав. Абсурдні (недорочні) мирові договори збільшили європейський милітаризм. Чи ви думаєте, що всі ті жовніри приготуються до мира?" — спитав Нітті.

Нітті находиться на відпочинку з Італії, де перед його відїздом фашисти зруйнували його дім. Він стоїть в опозиції до Муссоліні. Нітті є той думки, що без дійсного порозуміння між Францією й Німеччиною неможливо й думати про мир. "Я все ще вірю", каже Нітті, "що Злучені Держави Європи допоможуть. Це не є більше утопією. Це є дійсною конечистю. Або Європа мусить об'єднатися, або пропасти". "Чи ви думаєте, що існує німецька милітарна небезпека?" — запитано Нітті.

"Я так не думаю", відповів він. "Немає ані одного інтелігентного чоловіка в Злучених Державах або Великій Британії, який вірив би, що Німеччина є озброєна. Вона не має ані артилерії, ані крісів, ані воєнних аеропланів. Німеччина не може нічого зробити. Лише Франція, Польща й Чехословаччина є страшно озброєні. Німеччина має велику Комуністичну Партію, яка лїтнє всі заходи виробляти військові засоби. Воєнна акція зі сторони Німеччини була би нічим иншим, лише самовбїством".

Плянє повалити де Рівєру.

ПАРИЖ, 19. березня. — Сюди доносить, що генерал Авенідо, цивільний губернатор Барцельони, планє повалити еспа. Прімо де Рівєру, голову спесизистів директорії, підчас побуту його в Мароко. Кажуть, що Авенідо вже здобув доступ до національної жандармерії, яка числить 100 тисяч людей, та до низки фашистських організацій в районі Барцельони. На випадок захоплення влади, генерал Авенідо дадше продавав би диктатуру, лише на стислиших основах.

Делегація інженерів С.Р.С.Р. до зах. Європи.

МОСКВА, 14. березня. — На днях виїхала з Москви до країв західної Європи делегація з фахових інженерів, щоб оглянути головні машинобудівельні заводи в Німеччині, Австрії, Бельгії, Франції й Англії. Делегація одержала повноваження від радянського уряду на закупку ріжких машин.

Сенатор Кінг домагається запрошення Радянського Союзу на міжнародну конференцію роззброєння

ВАШІНГТОН, 15. березня. — На вчерашньому засіданні сенату сенатор Кінг з Юти внїс резолюцію, яка упноважує президента Куліджа скликати міжнародно конференцію роззброєння, а одночасно вкладає на нього обовязок запросити до участі в цій конференції уряд Радянського Союзу.

Мотивуючи свою резолюцію, сенатор Кінг пояснював, що радянський уряд може бути запрошений на конференцію без попереднього визнання Радянського Союзу. Між мотивами, які подав сенатор Кінг як аргументи за за-

Страйк і льокавт 50,000 робітників в Данії.

КОПЕНГАГА, Данія, 18. березня. — Завтра сподїються розпочати льокавту і страйку, який обїме приблизно 50,000 робітників в металургійній індустрії. Після довших переговорів представники працодавців і робітників не могли прийти до заключення угоди.

Хочуть викликання страйку на випадок війни.

ЛОНДОН, Онт., 21. березня. — Коли провінціоальний відділ Домініоальної Партії Праці збереться 11. і 12. квітня на конвенцію в Торонто, він буде мати на своїому денному порядку резолюцію від лондонського відділу, в якій закладається до генерального страйку в цілій Канаді на випадок проголошення війни.

Ця резолюція була предложена вчора ввечері екзекутиві з'їздала одноголосно ухвалена тутешньою партією.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

Допомога селянству України.

КИЇВ, 28. березня. — Газета "Більшовик" пише: Народний комісаріят земельних справ України ввєднав від союзнного уряду 3,300,000 карбованців на закупку засівного насіння для неземанційського селянства. Крім того на цю саму ціль відступив Український Сільсько-Господарський Банк кредити в сумі 4,500,000 карб.

Гроші ці вже вислали на місця і відбувається закупно не тільки насіння, а також худоби і мертвого інвентаря. Недавно прибуло з закордону 150 тракторів, які розділено вже по губерніях. В найближчому часі очікують з закордону партії сільсько-господарських машин і знарядів, закуплених для України.

Абд-ель-Крім живе.

ПАРИЖ, 18. березня. — Делеша з Тангієру в північній Африці доносить, що Абд-ель-Крім, провідник мароканських повстанців, пригтовляється до атаки на Еспанців.

Голодні безробітні йдуть пішки з Келгари до Едмонтону.

До них прилучаться безробітні з Дромгелер, а також делегації безробітних з Летбридж і Кроув Нест Пес.

КЕЛГАРИ, Алта., 20. березня. — Від 300 до 400 голодних безробітних з цього міста розпїчнуть завтра похід до Едмонтону, щоб добитися від провінціоального уряду допомоги для самітних безробітних в цій провінції. Сподїються, що безробітні дійдуть до столиці протого тижня. До них по дорозі прилучаться безробітні з Дромгелер.

Рішення йти пішки до Едмонтону запало нині на ентузіастичному мітінгу келгарських безробітних після того, як вони зажадали від провінціоального уряду допомоги, а уряд заявив готовість годувати лише 50 безробітних.

Відозва Комінтерна з приводу смерті Сун Ят Сена.

Виконком Комінтерна закликає робітників всіх країн, щоб стали в обороні пролетаріату в Китаю.

МОСКВА, 17. березня. — З кінцею телеграму до китайської революціонерів Сун Ят Сена, Центральний Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоалу видав маніфест до робітників всіх країн світа, в якому закликає їх, щоб стали в обороні пролетарських мас Китаю.

Комінтерн вислав також окрему телеграму до китайської радикальної партії Куомінтанг, на чолі котрої стоїть Сун Ят Сена, і прирік її своєю поміч. Крім цього вислав також телеграму радянський уряд, який висловив китайському пролетаріатові своє співчуття з приводу втрати провідника.

Число убитих і ранених підчас бурі в Злуч. державах.

ШКАГО, 21. березня. — Останні обчислення — не урядові, лише пресової агенції — виказують, що число убитих і ранених підчас страшної бурі в Злучених державах представляється значно відмінно, як зразу подавали газети.

І так після цих обчислень виходить, що 692 особи є убиті, 2,704 осіб є ранених, а про 599 осіб нема ніякої відомості, що з ними сталося. Крім цього від 5,000 до 7,000 осіб остали без даху над головою.

У Вест Франкфорт, Ілінойс, який є одним з двох міст, що понесли найбільше жертв в людях, оцілило більше як 1,500 майнерів, які підчас бурі находилися в майні.

Серед убитих у Вест Франкфорт є близько 40 малих дітей. ЗЕМЛЕТРУС В КВЕБЕКУ. КВЕБЕК, 21. березня. — Між год. 10.24 а 10.26 нині рано тут було чути короткий але сильний землетрус, який в інших місцях тривав від 5 до 10 секунд. Шкоди матеріальної нема ніякої.

Як зростає доріжня по війні?

В італійській газеті "Рестодель Кардіно" подає М. Фльора (з нагоди великого й скорого зросту цін в Італії) статистику зросту цін у всіх державах від 1913 року. За підставою цін він взяв 100 і найшов, що доріжня є більша як перед війною.

Ціни підскочили в ріжких державах в такому порядку: Німеччина 135, Злучені Держави 149, Канада 152, Швайцарія 170, Англія 180, Японія 205, Данія 231, Бельгія 567, Італія 572.

Причини доріжні ріжні. В Злучених державах надвишка золота, зменшення вартости паперових грошей, податки,

видатки на транспорт, недомагання в продукції. У всіх державах можна зарогімитити, що сирівці, півсирівці й фабрикати є дешевші, а харчі, м'ясо і збіжжя дорощі. КОНФЕРЕНЦІЯ ДОМІНІАЛЬНИХ ПАРТІЙ. ТОРОНТО, 19. березня. — Джеймс Сіммонс, секретар Канадійської Партії Праці, отримав від Бритійської Партії Праці кабель, в якому повідомляється, що перша конференція Партії Праці і трейд-юнійних організацій Бритійських доміній відбудеться в Англії 27. липня.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00
Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В ПАМ'ЯТЬ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНИ.

Минулої неділі, дня 22. березня, українське класове свідоме робітництво в Вінніпегу відзначувало 54. річницю Паризької Комуні урочистим концертом в Українському Робітничому Домі. Як і робітничі інші краї та національностей, українське робітництво в Вінніпегу й цілій Канаді віддає честь пам'яті погиблих паризьких комунарів та вчить на їх успіхах і невдачах.

Що-ж це таке Паризька Комунa, що її річницю обходять річницю революційний пролетаріат цілого світа, що про неї пишуть що-року всі дійсно робітничі газети?

Паризька Комунa це, коротко сказавши, перша пролетарська революція в Франції і в цілому світі. Робітники Парижа захопили 18. березня 1871 р. владу від буржуазії і вдержали її в своїх руках до 28. травня (мая) того-ж року. Перша робітнича влада, таким чином, простояла 72 дні.

Комунa, як пише Карл Маркс в своїй книжці "Горюка осяга війна у Франції", складалася з муніципальних радних, вибраних паризькими округами через загальне голосування. Члени її були відносно дорослими й могли бути усунені в кожний час. Більшість членів Комуні становили робітники або відомі представники робітничої класи. Комунa мала бути не парламентарною інституцією, а діловою колекцією, яка мала-б законодавчу й виконавчу власть.

З важливіших досягнень Паризької Комуні історики подають такі: Комунa створила окрему комісію праці, де при участі делегатів від робітників приготувалися декрети, що відносилися до робітничого питання. Ідучи на зустріч давнішому домаганню робітників-пекарів, Комунa знесла нічну роботу в пекарнях. Відтак вона закрила приватні контори найманця, а зорганізувала державні біржі праці. Окремим декретом підприємцям заборонено насаджувати карі і робити відчислення з платні слугах і робітників. Державні замовлення давалися тільки тим контракторам, що зобов'язувалися завести 8-годинний робочий день і забезпечити заняття у них робітникам певним мінімум зарплати. Комунa підвинула платню нижчим урядникам, слугах і учителям. Вона, врешті, видала декрет про підрахунок фабрик, майстерень, покинутих їхніми хазяїнами, що погнали з Парижа. Такі підприємства мали бути віддані робітничим арміям; на випадок, коли-б капіталіст повернувся, він все-ж так-і мав право домагатися винагородження.

Цей декрет був першим, хоча й зовсім неспівним кроком до соціалізації промисловості. В інтересах робітників і дрібної буржуазії Комунa відложила платню за кімнати і мешкання, що належала від жовтня 1870 р. до квітня 1871 р. Вона зарекурировала мешкання покинутих їхніми власниками й почала приміщувати в них тих горожан, що терпіли від бомбардування дільничі міста. Взявши на увагу тяжке положення робітників, що позаставляли майже всі свої речі за час безробіття, Комунa знесла продаж заставлених речей при допомозі ліцензії і поставила повернути їх власникам.

Будувачі робітничу державу, Комунa знищила постіпну армію й замінила її міліцією (народною гвардією), встановила виборність і відкритість у кожну хвилину всіх урядників, знесла їхні високі платні й пенсії; а тих, що приказували суспільству, вона зробила його слуги. Комунa відклала церкву від держави й освободила школу від повної оцінки.

Комунa зробила велику помилку, не заберши в свої руки французького банку, в якому перебувало величезну суму грошей і різкі цінності. Коли-б вона була сконфіскувала ті цінності, то напелася-б була дуже болючий удар всій французькій буржуазії.

Ця неспівна політика відносно банку не була випадком. Комунa взагалі не рипалася наложити руку на "святий" приватну власність. На ділі вона не зрушила ні одного каменя в фундаменті буржуазного суспільства.

Але за той час, як Комунa переводила реформи в користь робітничому, французький буржуазний уряд, що втік був перед робітниками до поблизу Версаля, почав готуватися до війни проти комунарів. Голова уряду Тієр мав частину армії, що її він вів з Парижа. Крім цього німецький уряд, який воював тоді з Францією, виступив з полону французьких яків і офіцерів, і Тієр вилупив їх до своєї армії. Таким чином Тієр мав 130-тисячну армію й почав облягати з нею Париж.

Комунa мала на папері 170,000 народних гвардійців, а в дійсності їх було не більше як 45,000. Даліше, комунари не мали в своїх рядах військових знатоків і в їх військовій управі не було дисципліни й порядку. Серед таких умов поразка Комуні була неминуха.

Військова акція розпочалася 2. квітня і до 21. травня армія Тієра провралася в Париж. Місто вкралося барикадами, і хоч комунари боролися з незвичайною хоробрістю, то не мали відповідної команди, музеї піддалися регулярній армії, що була втрое більша. Все-ж таки армія Тієра треба було цілого тижня на те, щоб зломати розсудливий опір комунарів. Дня 28. травня упала остання барикада.

Росправи буржуазії з робітниками була дуже кровавою: Забраних в полон комунарів розстрілювано сотнями й тисячами без ніякого суду, навіть без допитів, не дивлячись ні на полні на вік. Около 17,000 робітників погибло вже по заперстанню військової акції. Загальне-ж число жертв обляги Парижа й білого терору начисляють на 30,000.

Паризька Комунa впала в часті через те, що її проводили самі не були свідомі своїх великих завдань. Одною з найбільших власної армії й не пішла походом на Версаль, щоб робити буржуазію. Для перемоги Комуні треба було, щоб революція перекинулася з Парижа на провінцію. А цього майже не було. Повстанні в деяких окремих містах Комуні істнували дуже коротко. Пролетаріат на провінції був ще менше підготований до революції, як в Парижі. А про сільське населення Франції нема що й агадувати.

Перша Комунa 1871 р. в Парижі впала, але не на віки. Друга Комунa, що постола 46 років пізніше в Росії, живе вже осмий рік і буде жити, поки не повстане Всесвітня Комунa.

КАТАСТРОФА В РУРІ.

"За останній час гірно-промисловці Рурської округи змагаються всіма засобами виплатити робітництво. Неспівні випадки в шахтах збільшилися. В одному лише січні місяці ц. р. в шахтах, що належать товариству "Цольферейну", було понад 50 нещасних випадків, із яких три смертельні. І ніхто не звертає на це уваги. Загроза робітництву велика".

Так писав один німецький робітничий напередодні великої Дортмундської катастрофи.

В справді-ж величезна по своєму розміру катастрофа була несподіванкою лише для підприємець, що не хотіли своєчасно взяти відповідних заходів.

Що-ж до робітництва, то воно чекало її кожної хвилини. Надмірна праця шахтарів, переборна виробничих норм, зменшення контрактної платні робітництву, 10—12 годинна праця в шахтах і безкарне порушення правил охорони праці підприємств це все утворювало привіччя робітництва.

Комуністична партія, яку зараз поліція за допомогою соціал-демократів переслідує на кожному кроці, теж провадить роботу і є єдиною партією, що захищає інтереси робітництва.

Голова фабзанової шахти "міністер Штайн", на якій трапилася ця катастрофа, — комуніст, заявив, що він декілька днів до катастрофи звертався до адміністрації шахти і вказував на можливість небезпеки, вимагав взяти негайні заходи, але адміністрація дала коротку відповідь, що, мовляв, це ваші винашки, "ми мусимо спершу переконатися, чи дійсно що небудь загрожує, а тоді лише ми зможемо взяти тих чи інших заходів".

Нинішніх заходів так і не було вжито: адміністрація махнула рукою на все, а небезпека зростала.

11-го лютого сталося нечувано від десяти років катастрофа. Загинуло 135 найкращих робітників.

Гірно-промисловці оторопіли: мовляв, хто-ж міг передбачити таке нещастя. Але робітництво знало й знає дійсного винуватця катастрофи. Коли звідкись про катастрофу розпелася по робітничих районах, всі в один мент прибігли на місце нещасного випадку і не можна собі уявити той жахливий картини, яка тоді відбулася біля шахти. Всі з криком та плачем кинулися шукати одні свого батька, а другі свого чоловіка.

В цьому страшному жасі не ваче все замоврло... Робітництво відчувши зуби опімлю, лише де-не-де можна було почути тиху розмову деяких робітників між собою. Адміністрація втікла, робітництво збентежилося, почався шум, метушня, деякі робітники не могли вдержати й стали голосно висловлювати своє обурення адміністрацією і підприємцями.

Помалу стало оживати все навкруги, почали сходитися зі всіх боків робітники, почалися балачки про гірну робітничу долю, про неспівні робітничі норми, про високі зарплатні капіталістами та інше, що лягло камінем на душу кожного.

Прибув рятувочний відділ, усі кинулися рятувати робітників, але, на жаль, уже було запізно. Почали витягати наверх жертви катастрофи, вносять їх один біля другого. Кругом товпилися жінки та діти, шукаючи своїх рідних. Плачелі і крикові не було кінця. Деякі кинулися в шахти, гадаючи там застати кого небудь в живих. Ідуть... Але в шахтах перед їх очима жакхлива картина... Тут і там лежать трупи, робітничий золяг та виробничі знаряддя то в однім то в другім кутку. Робітники кругом оглядаються. Мертва тиша. Лиш на стіні видніє наше:

"Ми віраємо, але товариші не залишайте боротьби з нашими обидцями капіталістами".

Це було останнє слово закованих робітників, це був їхній заповіт товаришам, що залишилися даліше працювати в шахтах.

В той самий день фабзанові всі скликали всіх робітників на загальне зібрання. Заслухано доклада про останні події. В ухваленій резолюції однодушна заява: "Не дозволимо більше зупинятися над собою, інакше нас чекає така-ж сама доля, як і тих товаришів, що зараз лежать там в тих шахтах. Ми повинні всі як один стати на захист, щоб добитися 7-ми годинного робочого дня. Ми не одні, з нами підуть всі шахтарі Рурської округи і ми в кінці переможемо".

І справді все робітництво Рурської округи зрозуміло, що захищатися йому надалі не втралятим глядачем не можна, воно мує виступити єдиним фронтом на захист своїх інтересів, інакше йому загрожує неминуха смерть.

Рурська комуністична газета "Ехо", яка на другий день після катастрофи змагалася вивести її справжню суть, її соціально-політичне значення, була конфіскована поліцією. Підприємці й поліція заткнули рот комуністичній пресі, що давала катастрофі правдиве осядження.

Комуністична фракція в райхстазі не пройшла мовчки повз катастрофу, вона негайно виступила з заявою, щоб всю адміністрацію на шахтах арештувати і всім покритим видати на рахунок капіталістів грошеву допомогу. Це з одного боку, а з другого компартія вимагала, щоб поширити функції уповноважених фабзановців, створити й відповідних представників комісії для перестуду робітничого законодавства і зокрема закону про 8-ми годинний робочий день.

На всі заяви компартії райхстаг дуже мало звернув уваги. Президент райхстагу соціал-демократ Лебе на пропозицію комуністичної фракції не знайшов ніякої іншої відповіді, як покласти її під суцко.

Робітництво зрозуміло, що йому залишилося одно, а саме під керівництвом компартії обиватися переведення в життя заповіту нещасних вбитих капіталістами шахтарів.

Фріц Ляге, Берлін, 15. лютого 1925 р.

Г. ПЕТРОВСЬКИЙ ПРО БІЖУЧІ СПРАВИ.

Тов. Петровський, що повернувся з Москви до Харкова, в розмові з співробітниками газети подав такі відомості: "Найважливішою справою на сесії Ц.В.К. С.Р.С.Р. буде розгляд державного бюджету і розподіл коштів між республіками. Сесія розгляне, напевно, проект нового с.-г. податку, який буде зменшено на кілька десятків мільонів карбованців проти минулого року.

Це зменшення викличе безумовно і зменшення ставок о податкування господарств. Величезне значення має справа про термінове асигнування коштів на весняний засів селянського поля й на боротьбу з посухою. До речі — про врожай. У Москві авторитетні особи стверджують, що весна має бути сприятливою для врожаю.

На запитання співробітників газети про це, як відбувалася річниця Червоної Армії в Москві, тов. Петровський відповів:

"Річниця Червоної Армії в Москві відбувалася з великим віднесенням. Переведений тов. Фрунзе огляд всіх частин війська й прохдження частин усіх родів зброї через Червону площу справили велике враження. Це було величезне видовище, що аж захоплювало дух.

На урочистому засіданню у Великому Театрі, з нагоди 7-их роковин Червоної Армії, тов. Фрунзе виступив з великою промовою про програму оборони Союзу. Тов. Фрунзе розгорнув план організації Червоної Армії, при якій ми могли-б устояти проти всякого нападу з боку імперіалістичних держав та їхніх наймитів. Ми, Українці, добре знаємо з тов. Фрунзе по спільній роботі, знаємо, що це людина діла й твердих рішень. Учитуючи великий бойовий досвід і організаторські таланти тов. Фрунзе, ми давно вже намічали його в активні робітники Реввійськради Союзу. Тому, ми можемо бути певними того, що оборонча програма, розгорнена тов. Фрунзе, є цілком реальною й має міцну базу. На урочистому засіданні в Москві між іншими промовцями виступав і я з привітанням від імені робітників і селян України".

Наприкінці тов. Петровський сказав кілька слів про найближчі завдання в справі оборони Радянського Союзу. — Поруч в вичерпання спеціальної військової справи, червоноармії повинні прагнути

3 міжнародного робітничого руху

ВІДРОДЖЕННЯ РОБІТНИЧОГО РУХУ В КИТАЮ.

Робітничий рух на залізничній колії Пекін-Ганькоу відроджується. На багатьох стаціях організувалися профспілки. В Ганькоу чекають відновлення Ц.К. федерації робітників Губейської провінції, що її заклав У.Пей-Фу у 1923 році.

СТРАЙКИ НА ЯПОНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В ШАНГАЮ.

Страйковий рух у Шангаю розростається. Кількість страйкерів перевищує 32,000. Страйк захопив 32 японських фабрик Японська делегація звернулася до китайського уряду й вимагає захистити інтереси Японції.

Закордонна поліція помагає розганяти мітинги робітників китайської частини міста. Лише за 2 дні арештовано понад 50 осіб, між ними студентів і студенток університету.

Страйкерів, що намагалися виволити арештованих, розігнала поліція, що розпочала стрілянину й поранила 30 осіб.

КИТАЙСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ПІДТРИМУЄ РОБІТНИКІВ.

Страйкерів підтримують у всій країні. Китайська преса підтримує рух. Збір на користь страйкерів у Шангаю дав значну суму. В Пекіні заснувався комітет підтримки страйкерів.

Комітет оголосив маніфест, що закликає підтримувати робітників у боротьбі проти імперіалізму, бо їх боротьба є ча-

стивною загальною боротьбою за визволення Китаю.

Ц.К. партії Гомідан ухвалив організувати загальний бойкот японських товарів, як що вимог робітників не задовольнять протягом двох тижнів.

Новий страйк повстав на китайських текстильних фабриках в Тан-Шані коло Тянь-Цзіна. Робітники вимагають припинити насильства й образи, що їх робить адміністрація.

РОЗГРОМ ЛАТВИЙСЬКИХ ПРОФСПІЛОК.

У помешканні ризького бюро лівих профспілок охрнка зробила трус, який тривав 9 годин. Арештовано 89 робітників, що були в помешканні та брали участь в ріжних засіданнях. Як повідомляє буржуазна преса, під час трусу знайдено комуністичну літературу. Помешкання бюро охороняє поліція. Трус зроблено також і в російській секції профспілок, де арештовано 34 особи.

БОРЮТЬСЯ МЕТАЛІСТІ ЗА 8-ГОД. РОБОЧИЙ ДЕНЬ.

У Білефельді, Німеччина, застрайкували 20 тисяч робітників-металістів. Вони висунули вимоги про заведення 8-годинного робочого дня й про підвищення заробітної платні на 30 процент.

У Бармені ухвалили оголосити страйк й службовці міського трамваю.

У Діссельдорфі серед металівців помічаються великі заворушення в зв'язку зі зниженням розцінок і свавільними звільненнями робітників.

МОЖЛИВИЙ РОЗКОЛ АНГЛІЙСЬКОЇ ПАРТІ ПРАЦІ.

Відбулося засідання парламентарної фракції Партії Праці присвячене партійній дисципліні. Виступи лівих проти кредитів королівській родині підтримують робітничою масою всієї країни. Це стверджується тисячами листів та резолюцій, що надходять до редакції "Дейли Гералд". Значна більшість цих листів з ентузіазмом підтримують протест Кирквуда та інших. Кількість цих резолюцій остільки велика, що редакція не могла мовчати про них, як цього вимагали Тома та інші лідери правого крила. Буржуазна преса пише про розкол Партії Праці, але зараз нічого певного сказати не можна. У всякому разі ліві "криво" отверто дало зрозуміти МакДоналду, що воно не буде додержуватися традицій парламентарської процедури.

Відбулося засідання парламентарної фракції Партії Праці присвячене партійній дисципліні. Виступи лівих проти кредитів королівській родині підтримують робітничою масою всієї країни. Це стверджується тисячами листів та резолюцій, що надходять до редакції "Дейли Гералд". Значна більшість цих листів з ентузіазмом підтримують протест Кирквуда та інших. Кількість цих резолюцій остільки велика, що редакція не могла мовчати про них, як цього вимагали Тома та інші лідери правого крила. Буржуазна преса пише про розкол Партії Праці, але зараз нічого певного сказати не можна. У всякому разі ліві "криво" отверто дало зрозуміти МакДоналду, що воно не буде додержуватися традицій парламентарської процедури.

АНГЛІЙСЬКІ БЕЗРОБІТНІ ГОЛОДУЮТЬ.

Делегація, що складалася з лідерів союзу безробітних Голта, Генінгтона та Андроса, членів Партії Праці Ленсборі і Тертла, а також комуніста Саклава, відвідала міністерство праці і заявила від імені безробітних протест проти скорочення розмірів допомоги безробітним. Делегація йшла по вулицях в супроводі 6,000 безробітних.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

В КРАЇНІ НЕВОЛИ І СЛІЗ.

ПОЛЬСЬКІ ПАНИ БУДУТЬ НОВІ ТЮРМИ.

Польський уряд приступив до будови нових тюрем у Варшаві, Дрогобичі, Бендзині та Лодзі. У місті Ловича та Великої для тюрем куплено спеціальні будинки. Будова нових тюрем викликана надзвичайним переповненням усіх місць ув'язнення. Польська охрнка, що чинить останнім часом масові арешти, подія доставляє цілі юрби політичних.

ХТО ДІСТАЄ У ПОЛЬЩІ ЗЕМЛЮ.

Під таким заголовком у 9. ч. варшавської часописі "Валька Люд" від 15. лютого єміщено досить цікаву статтю, з якої ми бачимо, що в Польщі дістають землі тільки міністри, генерали й доктори.

Роман Дмовський, привор "ендеків" (буржуазна партія) дістає фільварок Хлюд коло Познані.

Генерал В. Сікорскі дістає фільварок Парцява в Познанському воєводстві, всього на-сього 95 моргів. (Кажуть, що ген. Сікорського тут обидили; він більше варт.)

Генерал Галлер, той що зволював Галичину, дістає фільварок Горзухово розміром 230 моргів, теж на Познанщині.

ПОЛЬСЬКІ КРЕДИТИ НА "ВНУТРІШНЮ ОХОРОНУ" РЕСПУБЛІКИ.

Обговорення бюджету міністерства внутрішніх справ викликало в соймовій комісії гарячу дискусію, особливо в справі про кредити на поліцію. Представники лівих фракцій і національних меншостей внесли демонстраційну пропозицію про скорочення поліцейських асигнувань на 1. третю, підкреслюючи, що не можна довіряти такій поліції, яка на кожному кроці праїтискує зловживання, перевищення влади, насильства, знущання й т. д. Було наведено низку фактів, які доводять, що знущання чинить як провінціална, так і столиця поліція. Вона не рахується не з офіційними розпорядженнями, ні з законами, ні навіть із судовими прирдами, але робить своє діло з цілковитою свідомістю своєї безкарності.

БОРЮТЬСЯ ЗА УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ В ЗАХ. УКРАЇНІ.

Українські газети розвивають велику агітацію, закликаючи українське селянство подавати колективні заяви про відкриття українських шкіл на основі ухваленого соймом шкільного закону. Наслідки кампанії одначе звелися до нуля, бо гміни й магістрати відмовляються засвідчувати підписи селян. Термін подачі заяв уже закінчується, українське селянство не має сили побороти саботажу польських урядовців.

175 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ.

Військовий суд в Ломі, Болгарія, засудив 50 робітників за вересне повстання загально на 175 років тюрем і на заплату 4,000 левів кар. Вирок обурив населення.

ЛИСТ СЕЛІНТЕРНУ ДО ТОВАРИШІВ ЛАНЬЦУЦЬКОГО.

У зв'язку з наступним процесом комуністичного посла польського союму тов. Ланьцущого, президія Селянського Інтернаціоналу надіслала йому до перемишльської тюрми листа, в якому між іншим говориться:

"Наближається час, коли під ударами робітників та селян об'єднаних в непереможну спілку, повалиться злочинна влада поміщиків і буржуазії й всі поневолені дістануть собі волю.

Від імені мільонів селян цього світа, організованих в Селянський Інтернаціонал, президія Селінтнеру надіслала вам шире й гаряче привітання. Геть владу поміщиків і капіталістів. Вся влада робітникам і селянам! Земля селянам!

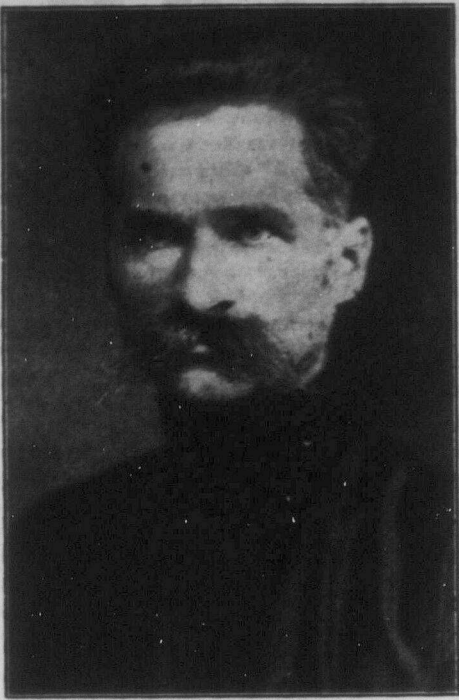
"ЛЯХА ГУДЬМО, ПРОТЕ З ЛЯХОМ БУДЬМО".

(Кореспонденція до "У. Р. В." з Рад. України.)

Такої ось думки майже всі українсько-галицькі доктори з професорами.

Однак мало ще гудити панів-шляхту. Їх треба ненавидіти й боротися з ними. Адже селянство Західної України тільки й мріє, як би то спекатися польсько-шляхетського ярма. Ненавидіти панів є за що. Бо коли за часів Австрії, польська шляхта, маючи права,

шляхтою, від проголошення платформи яскраво протиукраїнської, від повної солідарності українських льокалів-панів із гнобителями українських селянських мас на Зах. Україні — стримує їх доля С. Твердохліба та Матвіяка. Третяча за своєю шкуру, професор Томашівський та Смаль-Стоцький та доктори Панейки — вони не сміло виступають, прикрива-

МАРКО ЛУШКЕВИЧ.

бувший посол до польського сейму в Варшаві від українського працюючого населення Волині. Шляхта хотіла задушити його до вичаю, але він утік втікти. Тепер працює на Радянській Україні і є сталим кореспондентом "Українських Робітничих Вістей" та "Робітничі".

потрапляла в підступно-грабіжницький спосіб позбавляти галицького селянина його споконвічних виласів (про це дивись "Ліси та пасовиска" Ів. Франка), то, що-ж коїться тепер, коли польські магнати почувують себе всевладними господарями навіть над душами українських селян?

Тепер становище українського й білоруського селянина під панською Польщею надзвичайно жалюче. Навіть незаперечну власність селян відбирають для осадників. Наприклад, у селі Тростянка, луцького повіту, на Волині, відібрано в селян оселення коло 500 гектарів землі й оселено там польських військових колоністів.

Українські патріоти, бачучи якою великою ненавистю падає селянина до пана, лише про людське око "гудять" ляха. Насправді ж хочіть вони (українські патріоти) у злагоді жити з польськими панами. Одного лиш бажують, коли вже не можна самому, то прийняти спільно з ляхом — визнавати українського селянина та робітника.

Від отвертого братання українських патріотів з польською

сько-радянську державність. Безсоромне запродаство галицьких докторів не знає меж! За недовгий час мого перебування у варшавському сеймі, відомі мені факти, як високовчені галицькі професори прохують Волиняків-послів попуштити за них "бідних", причому вчать такого оригінального парламентаризму:

"Урядовою дорогою не інтерелюйте... Лише у приватній, дружній бесіді — замовте за мене словечко перед міністерським секретарем..."

Хоч у Радянських Республіках і дістали наші селяне землю (такої для селян користі й патріотів не заперечують), однак більшовицька влада в очах галицьких націоналістів-

хрунів є "ворожі українському народові". І коли зах-українські хруні інший раз у своїх газетах і заспівають більшовицького ахафиста, то роблять це для постраху польської шляхти. "Не даєте, мовляв, нам автономії, то й ми робимося більшовиками", — хочуть лакузи настрахати панів.

Ну, загравання лакуз тут, у старому краю, з шляхтою ще зрозумілі: лакузи сподіваються шляхетської ласки. Та що чекають ляхаї з віннігетського "Укр. Гол.", шикаської "Січ", скрентонської "Народної Воли", чого вони сподіваються, коли гарчать на радянський устрій та промовчують про білий терор під Польщею?

Марко Лушкевич.

ТУРЕЦЬКА НАФТА.

Як повідомляють з Ангори повстанський рух у східній Туреччині поширюється; загої повстанців, під проводом курдського шейха Саїда, захопили м. Джебзіре й посуваються на м. м. Аргану-Маден, Діарбекір та Харпут.

Повстання швидко охоплює інші, суміжні вілаєти, має, очевидно, монархічні завдання й набуває надто серйозного характеру. Уряд оголосив стан облоги. Між турецьким, регулярним військом та повстанцями вже виникла ціла низка кровавих сутичок.

Отже, цікаво зупинитись та з'ясувати причини, умови, дійсний стан, або, як кажуть, (за кулісний бік) цього діла.

Перш за все, треба нагадати про величезну вагу нафтового питання в нашій дії, коли скрізь у світі (Баку, Пенсілванія, Румунія), з одного боку, іде скорочення продукції нафти, з другого ж — значно збільшується попит на неї. І зараз причина турецьких подій не як раз нафтове питання. Питання — кому володіти Мосулом-Сулейманом — себ-то тим районом (280 квадрат. км), де знайдено могутні нафтові джерела.

Величезні поклади месопотамсько-перської нафти вже давно мутьють очі імперіалістичної Англії. Ще підчас війни (1914 р.) англійське військо захопило м. Багдад та Месопотамію. Потім, шедря Ліга Націй виділа Англії мандат на управління країною, а ця утворила між річками Евфратом та Тігром, "самоістийні" оперетково-арабське королівство, Ірак, на чолі якого поставила короля Фейсала. Таким чином англійські імперіалісти пригарили "чорне золото" до своїх курей. Але цього мало й Англія намагається захопити турецькі землі, східні вілаєти, що дуже багаті на різні підземні скарби. Зокрема, Арган-Маден виліє собою величезне джерело мідної руди та залізняка. За турецькими даними, у нетрах Вірменського Тавру

коло Арган-Маден, є біля 700.000 тонн мідної руди, що має 28% міді.

Туреччина боронить свої права, звертається до Ліги Націй, але даремно, — англійські емісари провадять свою працю серед Курдів та Арабів, викликають сутички, повстання. Англія намагається довести, що населення Курдистану вороже ставиться до турецької влади й бажає об'єднатися з Іраком.

Не буде нічого дивного, коли ми почнемо, що нападками курдські та арабські кочевники — повстанці аживають в боротьбі проти турецького уряду чудові кулемети, бомби, рушниці, набой, аероплани англійської марки.

Події в Туреччині, т. з. повстання — не є ніщо інше, як новий наступ імперіалізму на Схід, чергова спроба надіти на східні народи залізні кайдани політичного та економічного поневолення.

Л. Левитський.

ПОРСЕЛ ПРО С.Р.С.Р.

Порсел, голова англійської тред-юніонної делегації до С.Р.С.Р., виступив в Манчестері з промовою, в якій дав яскраву картину успіхів радянського будівництва в усіх галузях.

"Багато говорять про те, чого нема в Радянському Союзі, а тому я лецею додам і свого, сказав Порсел. У С.Р.С.Р. нема ні погромів, ні кривавих подій на Лені, ні вірменської різни, ні чужоземних капіталістів, ліхварів та експлуататорів. У Петропавловській фортеці нема в'язнів, нема царської армії, яка загрожувала-би мирові всьому світу, нема провокацій й насильства за допомогою поліцейських шпиків і під керівництвом уряду. Все це знищено в робітничо-селянській Республіці, а тому я кажу: "Хай живе С.Р.С.Р., хай живе міжнародна робітничка кляса! Бажаю, щоб у нас та в інших країнах нашлись сили зробити теж саме".

ЕРІО НА ПОСЛУГАХ В АНГЛІЙСЬКИХ КАПІТАЛІСТІВ.

Радикально соціалістичний уряд Франції дав наказ про арешт і висилку тов. Роя, відомого індуського революціонера, який сподівався, що в "демократичній" Франції знайде пристановище й співчуття за свою боротьбу проти англійського імперіалізму. Наказ про висилку був підписаний французьким міністром внутрішніх справ після переговорів Еріо з Чемберлейном. Отже, французький уряд видав свій наказ під натиском англійських імперіалістів, які ненавидять і бояться тов. Роя.

Тов. Рой примушений блукати по світу: один за одним виганяють його капіталістичні уряди. І все ж тов. Рой не припиняє своєї політичної діяльності. Він пише в Німеччині книжку, присвячену становищу в Індії, видає там часопис "Авангард незалежної Індії". Він пише свої "політичні листи", які англійський уряд викор-

стовує для судової розправи проти тов. Роя.

Англійський уряд добувається висилки Роя з Німеччини.

Тов. Рой сподівався знайти пристановище у Франції після перемоги "лівого блоку", він сподівався, що тут його не переслідуватимуть англійські колоніальні хижакі. Але це було лише ілюзією. Подібно до урядів Америки, Італії та Німеччини, уряд Еріо віддає свою поліцію та судовий апарат у розпорядження Чемберлейна та англійського імперіалізму. Рой надто небезпечний для капіталістів, бо він є душою та активним борцем в індуському революційному русі.

Лівий блок став вірним лояльним урядом Балдуїна, він виступив з Франції політичних збігів, які обороняють трудящі маси своїх країн. І разом з тим він з охотою приймає до себе тих, які організують фашизм.

БЕЗРОБІТТЯ В РІЖНИХ КРАЇНАХ.

Статистика безробіття останніх місяців показує збільшення числа безробітних майже в усіх країнах. Закордонні газети подають такі відомості про безробіття в окремих країнах:

Німеччина. За перші два тижні січня число безробітних, що одержують допомогу, збільшилось із 536,000 до 583,000, тоб-то на цілх 9 відсотків. Справжнє число безробітних далеко більше, бо не всі безробітні мають право на допомогу.

Англія. Наприкінці листопада в 11,500,000 робітників, що застраховані від безробіття, числилось безробітними 11 відсотків. В середині грудня число застрахованих безробітних вносило 1,158,000.

Італія. Число зареєстрованих безробітних на листопад вносило 117,051 проти 111,590 в попередньому місяці. Крім того зареєстровано 17,668 робітників, що працюють лише випадково.

Австрія. В першій половині грудня число безробітних, що одержують допомогу, вросло з 115 до 130 тисяч. Ще 25 листопада їх нараховувалося лише 83,237, а в листопаді 1923 р. — 77,550.

Франція. На біржах праці перереєстровано наприкінці листопада 11,863 безробітних проти 10,483 наприкінці жовтня й 9,703 в листопаді 1923 р. У Франції, як і в інших закордонних країнах через біржі праці проходить лише незначна кількість безробітних. Таким чином наведені числа показують тільки відносну зріст безробіття і нічого не гово-

рять про справжні розміри його. Що до допомоги безробітним, то в грудні користались де-якою допомогою тільки 479 безробітних із 11 тисяч зареєстрованих на біржах праці.

Бельгія. На початку листопада число безробітних, що є членами кас безробітних, вносило 18,444 проти 12,691 на початку листопада 1923 р. Відомостей про загальне число безробітних нема.

Данія. За відомостями профспілок наприкінці листопада не мали роботи 8,6 відсотків профспілок. В жовтні безробітних було 6,5 відсотків.

Голландія. Наприкінці листопада на біржах праці міст, що мають понад 5,000 мешканців, було записано 65,740 безробітних. Серед членів кас допомоги безробітним не мають зовсім роботи 6,5 відсотків і мають лише випадково роботу 2,1 відсотків.

Норвегія. 10 грудня нараховувалося 20,500 безробітних проти 16,300 в листопаді. Крім зазначеного числа біля 6,000 безробітних мають тимчасову працю на громадських роботах.

Польща. Наприкінці вересня нараховувалося 155,245 безробітних проти 52,420 наприкінці вересня 1923 р.

Швейцарія. Число зареєстрованих безробітних на початку листопада вносило 9,451 проти 8,718 в попередньому місяці.

Чехословаччина. За офіційними відомостями число безробітних на початку жовтня вносило 73,006. Із них одержують допомогу від держави біля 10 відсотків.

Україні. На початку листопада без роботи було 13,5 відсотків робітників.

Зауваження Америки. За відомостями департаменту праці число робітників, що працювали в 8,768 підприємствах в жовтні минулого року, зменшилось проти жовтня ц. р., на 10,8 відсотків. Тоб-то біля 11 відсотків робітників, що в минулому році мали працю, поповнили армію безробітних.

Подані числа далеко ще не мають справжньої картини росту безробіття в цих країнах. Велике число безробітних, а в деяких країнах навіть переважне, не реєструється, бо закордонні біржі праці не дають ані допомоги ані роботи. Проте й наведені числа свідчать про жахливий стан на робітничих ринках в капіталістичних країнах.

Б.

ПАНИ АРЕШТУЮТЬ І КАТУЮТЬ ЖІНОК.

Поліція арештувала в Лодзі політичних жінок, арештованих біла і примушувала назвати осіб, що розподіляють добродійні жертви між в'язнями.

Унаслідок допиту поліція заарештувала представника профспілок Сверецького й три жінки політичних арештованих і віддала їх під суд по обвинуваченню в збиранню жертв на користь політичних в'язнів.

Селян, яких заарештовано, ніби-то за участь в повстанському русюві, поліція нещадно б'є.

СПІШІТЬ НА ПОМІЧ СТРАЙКУЮЧИМ МАЙНЕРАМ.

Центральний Комітет Жіночої Секції при ТУРФДім висукував за свої каси \$15,000 на допомогу страйкуючим майнерам Нової Шкотії і закликає всі відділи Жіночої Секції негайно поспішити зі своїми жертвами на ту ціль. Майнери в Ноні Шкотії, їх жінки й діти голодують. Компанія замкнула їм поживу в склепах, викидає з помешкань серед зими. Поміч потрібна негайно. Відкачайтеся, товаришки зараз! Хто жертвує зараз — жертвує два рази.

Ц.К. Жінсекції.

Кожний клясово свідомий робітник повинен переплачувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіційний орган Комуністичної Партії Канади.

Передплата на рік вносили \$2.00, на піврік \$1.00. Зашліть передплату таки ще нині!

Адреса:

THE WORKER,
Room 301, Tyrrell Bldg,
95 King St., East,
Toronto, Ont.

М. ПРЧАН.

36)

В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.)

Хоч чесних в світі мало, але вони ростуть і переможуть. Бо "2 рази два є 4".

В цих бурянах я маленький і великий. І я і не я. Говорю і не чую себе. Думаю і не пізнаю.

А тепер закутуюся і попробую заснути. Ніч.

Тільки що розплющив очі разом з сонцем. Сонце ще далеко від мене, десь за бараболинням, за вільхами над потоком. Мене не бачить, а я крізь дірочку кидая косо очима і — люблюся ним. Воно такє молоде й пахуче, як дівчина, що спала на свіжому снігу. І рум'яне такє.

Люблю дивитися на сонце, як воно будить ся. Заспане, невмигване і тому кохане. Потім збирає росу і вмивається. (Тому роса гине.) Люде, як хочуть означити велику цінність, то все згадують сонце.

Кажуть: — Вперед до золотого сонця волі! Інші інакше: — Вперед товариші! Нам зійшло червоне сонце!

А хлопець дівчині натхнено: — Кохана моя, сонечко моє! А поет Михайль Семенко блукає з портфелем по київських вулицях і співає:

Товаришу сонце!

Він мріє про перемогу людини. Майбутнього над природою.

Радіо-думка обкрутить землю
Спільним змаганням мети
І завоює людина небесну стелю
І скаже сонцеві: — с в і т и !

З поетів ніколи не було добрих соціалістів, бо вони романтики і люблять поезію. А соціальна революція повна грубої прози і дивно захованої поезії. Поезію революції відчувають і бачать тільки революціонери. Тому великих поетів революції мало, бо революційний колектив сам собі поет.

Семенко хоч ходить з портфелем, але революцію відчуває. Він любить себе і колектив. Живе сьогодні і футурист. Зрадив село і степи і покохав брудне місто, автомобільний дим, залізо і бетон, і ненавидить Кліма Поліщука.

Воплотив собі революцію і говорить з "товаришом сонцем" та мріє стягнути його на землю. Найбільший дар його, це сміливість і творчість підчас голоду.

Я подлюбив його тоді, як ми сиділи на підлозі театру Садовського в Києві і висувистували на сцені "Козацьку помсту". (По футуристичному.)

...Вміте сонце випливає вище і пригадає молодлицю, яка ще вчора була дівчиною. Але мені жаль, бо до полудня сонце постаріється. Воно так: сходить, то — молоде й пахуче, як дівчина, що спала на свіжому снігу. Потім вмивається росю і стає молодлицю, що вчора була дівчиною. В полудне воно жінокою, яка котиться в долину переживши 30-ять, але все ще може ма-

нити. В 4-й годині йому 50 років, а над вечір бабусю, беззубою і немичною. Злитись, червоніє, але нидіє і паде за хмари.

Ми цього не помічаємо, як не помічаємо, що земля крутиться, хоч знаємо. Ми ще не помічаємо, що люде старіються, а життя молодіє. І багато ще не знаємо...

Наполеон сказав, що кожне здобує місто пригадає йому знаслувану дівчину. А я ще цього не відчув. Як революція добуває місто, то воно пригадає матір після родів. І болісно і щасливо. (Але це революція, а Наполеон був начальником контрреволюції, і я не хочу мати з ним нічого спільного.)

Ненавиджу кожне насильство. Найбільше болить мені серце, як почую про знаслування дівчини. Бо без любови на світі нема нічого. (Навіть зорі закохані в місяць. Ви не бачили, як вони моргають до нього?) Платки не виб'ють, але знаслуваній дівчині готовий цілувати крайчики помітного одягня і вивенювати, що люде будуть ще людьми...

(О! Мій чортик під вухом вже проснувся.)

— Що кажеш?

— А соціальна Революція? — шепче.

— Соціальна Революція чортику? Це не насильство. Це боротьба з насильниками. Розумієш? Як скажена собака покусає когось, то її хутко мусять вбити, інакше вона покусає всіх і всі будуть згодом гавкати, вити, здихати. А так не йже бути. Революція — Великий Гнів, що наростає віками. Ніхто не хоче добровільно вмрвати, а в революції вмрвають тисячі. В чому-ж сила? В гніві чортику і — в меті.

Буває важко, буває тяжко. Буває голодно, буває холодно. Але є надія.

Як тяжко, тоді виривається Василь Чумак і з денікською кулькою в голові кричить, як сама Революція:

Безнадійно? Є надія: ось на цьому бруку.
Переможець! Піонері! Тисну вашу руку!

Так! Є велика сила і ми дивуємося, де вона ховається. А вона в кожній сирій шинелі, в кожному голодному, змерзлому тілі. Як обірване-босе червоне військо йде в бій, мені все тишиться до очей сльози зворушення. Бо це й є революція. Це й є та сила, яку видно і невидно. І яка перемагає. Чим? Не зброєю. Зброя поганенька, стара, далека від найвищої європейської техніки. Ось блискуче панське військо, узброєне всім, що тільки придумала людська думка на смерть людини — і — помімо цього утікає, біжить, перед обірваним, поганенько зброєним і голодним військом революції.

Бє і побіджає Великий Гнів — великого колективу. І Любов і Віра.

Любов нового Життя і Віра в Нове Життя. Нам ще далеко до нього, але ми любимо його так, як мати ненароджену дитину.

Пригадаються слова товаришки Ньюри і передує собою бачу її великі чорні очі:

— "Ми люде нові, хоч далеко нам ще до нових. Буржуазних пересудів дотепер не позбудися..."

Говорила в першій мірі про себе, бо догадалася смерті тільки тому, щоб бандити, як будуть бити нагами, не побачили, що в неї немає сорочки.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ПРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а буде мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перерічете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичці і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так доки відірватися від книжки, доки не перерічете до кінця.

Письменик М. Прчан сам передовий в'їну і вірно описує всі ті страші-події в старому краю. Читачи "Карпатської ніч" в риночко багато витисні і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Наручувано вона на найкращому папері, окладнина з артистичним малюнком в злові кольорах.

КУПИТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОВІСНОДНОУТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Вислаються книжки за попереднім надісланим грошею. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з гришми пошлати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

